

Grund- og nærhedsnotat

Kulturministeriet, 7. november 2022

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked (europæisk retsakt om mediefrihed) og om ændring af direktiv 2010/13/EU KOM(2022) 457

Notatet fremsendes også til Folketingets Kulturudvalg.

Nyt notat

1. Resumé

EU-Kommissionen har den 16. september 2022 fremlagt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked (europæiske retsakt om mediefrihed) og om ændring af direktiv 2010/13/EU om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester). Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedr. det indre markeds funktion og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Kommissionen fremhæver, at baggrunden for fremsættelsen af forslaget er, at der i dag er en række udfordringer, der påvirker funktionen af det indre marked for medietjenester og medietjenestudbydere. Kommissionen oplyser, at forslaget har til formål at forbedre funktionen af det indre marked og beskytte mediepluralismen og den redaktionelle uafhængighed i EU ved at fremme grænseoverskridende aktiviteter og investeringer i medietjenester, øge reguleringssamarbejdet mellem medlemsstaterne og den lovgivningsmæssige konvergens, fremme udbuddet af medietjenester af høj kvalitet og sikre en gennemsigtig og retfærdig fordeling af økonomiske ressourcer. Forslaget er desuden en del af EU's indsats for at fremme demokratisk deltagelse, bekæmpe desinformation og støtte mediefriheden og pluralismen som fastsat i Kommissionens handlingsplan for europæisk demokrati.

Den foreslåede forordning pålægger medlemsstater at sikre modtagere af medietjenester og medietjenestudbydere rettigheder i det indre marked, herunder at respektere medietjenestudbydernes reelle redaktionelle frihed samt at forbedre beskyttelsen af journalistiske kilder. Der opstilles bestemmelser om indgreb mod medietjenestudbydere mv. begrundet i de pågældendes nægtelse af at videregive oplysninger om deres kilder og om brug af spyware mod medietjenestudbydere mv., ligesom medlemsstaterne skal udpege en uafhængig myndighed til at behandle klager vedrørende overtrædelse af disse bestemmelser.

Forslaget indeholder bestemmelser om en stabil finansiering af public service-medier for at sikre, at de kan løse deres opgave og bevare deres uafhængige funktion. Det foreslås også, at medietjenestudbydere skal offentliggøre oplysninger om medieejerskab, navnlig om direkte, indirekte og reelle ejere, til modtagere af medietjenester.

Det foreslås at oprette Det Europæiske Råd for Medietjenester ("medierådet"), hvis primære opgaver er at bistå Kommissionen med at sikre konsekvent anvendelse af den foreslåede forordning og de nationale regler til gennemførelse af AVMS-direktivet og rådgive om reguleringmæssige, tekniske eller praktiske aspekter af anvendelsen af EU-retten. Medierådet skal desuden fremme samarbejde og effektiv udveksling af oplysninger, erfaringer og bedste praksis mellem de nationale tilsynsmyndigheder og kan udarbejde udtalelser efter aftale med Kommissionen eller efter anmodning fra

Kommissionen i tilfælde, der er specifikt beskrevet i forslaget. Medierådet skal koordinere de nationale tilsynsmyndigheders foranstaltninger vedr. udbredelsen og adgangen til medietjenester fra udbydere etableret uden for unionen i tilfælde, hvor de skader eller udgør en alvorlig og graverende risiko for at skade den offentlige sikkerhed og det offentlige forsvar.

Den foreslåede forordning opstiller regler og procedurer for et struktureret samarbejde mellem nationale tilsynsmyndigheder, der skal sikre et tættere samarbejde mellem nationale tilsynsmyndigheder og -organer inden for forskellige mediereguleringsområder.

Forslaget indeholder bestemmelser vedr. udbud af medietjenester i et digitalt miljø, herunder nedtagning af medieindhold på digitale platforme. Det foreslås også, at brugerne skal have ret til gennem ændringer af standardindstillinger for enheder og brugergrænseflader at tilpasse udbuddet af audiovisuelle medier til deres interesser og præferencer.

Forordningen pålægger medlemsstaterne at vurdere mediemarkedskoncentrationens indvirkning på mediepluralismen og den redaktionelle uafhængighed. Forslaget stiller krav til systemer til publikumsmåling og metoder, der anvendes af relevante markedsaktører. Det foreslås desuden at indføre fælles krav til allokering af statslige reklameudgifter til medietjenesteudbydere.

Regeringen noterer sig forslagets overordnede formål om at beskytte mediepluralisme og redaktionel uafhængighed samt styrke det indre mediemarked i EU, og fremhæver, at det skal sikres, at forslaget er proportionalt i forhold til de udfordringer, det skal løse. Regeringen bemærker, at der er elementer i forslaget, som vil skulle analyseres og konkretiseres nærmere, herunder navnlig det nye medieråds kompetencer og opgaver samt medlemsstaternes juridiske forpligtelser.

Regeringen fremhæver, at det skal sikres, at forslaget ikke griber ind i medlemsstaternes ret til at regulere og finansiere public service medier, som er defineret i Amsterdamprotokollen. Regeringen bemærker, at forslagets artikel 5 om sikkerhedsforanstaltninger for public service-mediendbydere uafhængige funktion vil skulle vurderes nærmere i forhold til nærhedsprincippet grundlæggende krav om, at der kun bør reguleres, hvis målene ikke i tilstrækkelig grad kan opnås på medlemsstatsniveau.

Forslaget ventes at have statsfinansielle konsekvenser, idet der må påregnes et øget ressourceforbrug i forbindelse med administrationen af en række af de foreslåede regler samt ved udpegning eller etablering af en eller flere nationale tilsynsmyndighed(er) til at løfte kravene i forordningen. Forslaget forventes at have samfundsøkonomiske og erhvervsrettede konsekvenser i form af mindre administrative udgifter for de omfattede virksomheder. Der er på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet et estimat af de forventede administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Konsekvenserne af en vedtagelse af forslaget for dansk ret er endnu ikke endeligt kortlagt, men det forventes, at forslaget vil kræve ændring af retsplejeloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed og lov om mediestøtte.

2. Baggrund

Kommissionen har den 16. september 2022 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked (europæisk retsakt om mediefrihed) og om ændring af direktiv 2010/13/EU KOM (2022) 457. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedr. det indre markeds

funktion og er oversendt til Rådet den 17. oktober 2022 i dansk sprogversion. Forslaget behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Ifølge Kommissionen betragtes mediesektoren både som en vigtig og dynamisk økonomisk sektor i det indre marked, ligesom et frit og pluralistisk mediemiljø er afgørende for retsstatsprincippet, demokratisk ansvarlighed og bekæmpelse af korruption. Efterhånden som mediemarkederne bliver mere digitale og grænseoverskridende, er der flere udfordringer, der hæmmer et velfungerende indre mediemarked.

Kommissionen fremhæver, at en række nationale restriktioner hæmmer den frie bevægelighed på det indre marked. Især forskellige nationale regler for og tilgange til mediepluralisme og redaktionel uafhængighed, utilstrækkeligt samarbejde mellem nationale tilsynsmyndigheder, samt uigennemsigtig og urimelig fordeling af offentlige og private økonomiske ressourcer skaber ulige konkurrencevilkår i hele unionen og gør det vanskeligt for mediemarkedsaktører at operere og ekspandere på tværs af grænser. Integriteten af det indre marked for medietjenester udfordres ligeledes af udbydere, herunder statskontrollerede medietjenesteudbydere finansieret af visse tredjelande, der systematisk engagerer sig i desinformation, informationsmanipulation og indblanding og dermed misbruger frihederne for det indre marked.

Selvom udfordringernes alvor varierer i de forskellige medlemsstater, gør de det ifølge Kommissionen generelt vanskeligt for medieaktører at udnytte det indre markeds fulde potentiale, bevare den økonomiske bæredygtighed og udfylde deres samfundsmæssige rolle med hensyn til at informere borgere og virksomheder. Modtagerne af medietjenester påvirkes også negativt af et utilstrækkeligt eller ikke uafhængigt medietilbud, ulige konkurrencevilkår og manglende beskyttelse af deres interesser.

Forordningsforslaget skal ifølge Kommissionen skabe en fælles ramme for medietjenester på det indre marked og indeholder desuden en række bestemmelser i EU-retten, der skal beskytte mediepluralismen og den redaktionelle uafhængighed i EU.

Kommissionen oplyser, at forslaget er en del af EU's indsats for at fremme demokratisk deltagelse, bekæmpe desinformation og støtte mediefriheden og -pluralismen som fastsat i Kommissionens handlingsplan for europæisk demokrati. Den foreslåede forordning bygger bl.a. på Kommissionens årlige rapporter om retsstatssituationen, hvor der sættes fokus på mediefrihed og -pluralisme i medlemsstaterne, herunder medietilsynsmyndighedernes uafhængighed, gennemsigtighed i medieejerskab, gennemsigtighed og retfærdighed i tildelingen af statslig annoncering og journalisters sikkerhed og adgang til information.

Kommissionen oplyser, at forslaget er i overensstemmelse med og supplerer EU's eksisterende regler for medier og onlinetjenester herunder direktivet om elektronisk handel (Direktiv 2000/31/EC), direktiv om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked (Direktiv 2019/790/EU) og forordningen om forbindelser mellem platforme (forordning 2019/1150). Forslaget er desuden i overensstemmelse med og bygger videre på det reviderede direktiv om audiovisuelle medietjenester – AVMS-direktivet (Direktiv 2010/13/EU), som regulerer koordineringen i hele EU af de nationale lovgivninger om audiovisuelle medietjenester samt på retsakten om digitale tjenester (DSA) og retsakten

om digitale markeder (DMA) og forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame. Forslaget supplerer også direktivet om bekæmpelse af hvidvask af penge (Direktiv 2015/849/EU), selskabsretsdirektivet (Direktiv 2017/1132/EU), e-databeskyttelsesdirektivet (direktiv 2002/58/EF), retshåndhævelsesdirektivet (Direktiv 2016/680/EU) og direktiv om angreb på informationssystemer (Direktiv 2013/40/EU).

Kommissionen oplyser, at forslaget er i overensstemmelse med protokol nr. 29 om offentlig radio- og tv-virksomhed i medlemsstaterne (Amsterdamprotokollen), hvori det anerkendes ”at offentlig radio- og tv-virksomhed i medlemsstaterne hænger direkte sammen med de demokratiske, sociale og kulturelle behov i de enkelte samfund og med nødvendigheden af at bevare mediepluralisme”. Protokollen fastslår, at traktaten om den Europæiske Union ikke griber ind i ”medlemsstaternes beføjelse til at finansiere public service radio- og tv-virksomhed, for så vidt finansieringen ydes til radio- og fjernsynsforetagender, så disse kan opfylde deres public service-opgaver som er pålagt dem, defineret og tilrettelagt af de enkelte medlemsstater, og denne finansiering ikke ændrer handels- og konkurrencevilkårene i Unionen i et omfang, der strider mod de fælles interesser, idet der tages hensyn til opfyldelsen af disse public service-opgaver.” Kommissionen fremhæver i forslaget, at Amsterdamprotokollen implicit bekræfter, at public service-medier er omfattet af det indre marked.

Kommissionen oplyser, at forslaget er i overensstemmelse med Europarådets Ministerkomité's henstilling til medlemsstaterne om forvaltning af public service-medier. I henstillingen fremgår det, at public service-medier skal operere og udvikle sig inden for en bæredygtig forvaltningsramme, som sikrer både den nødvendige redaktionelle uafhængighed og den offentlige ansvarlighed.

Kommissionen oplyser, at forslaget er i overensstemmelse med strategien for EU's sikkerhed og forsvar for det kommende årti, det såkaldte ”strategiske kompas”, og relevante rådskonklusioner om at styrke modstandsdygtighed og imødegå hybride trusler. Ved at styrke mediemyndighedernes rolle og samarbejde, herunder i spørgsmål, der berører EU's informationsområde, supplerer forslaget ifølge Kommissionen de foranstaltninger, der er truffet for at udvikle EU's værktøjskasse vedrørende udenlandsk informationsmanipulation og indblanding.

Kommissionen oplyser, at forslaget tilføjer en målrettet beskyttelse mod anvendelse af spyware i enheder, der anvendes af medietjenesteudbydere på grundlag den beskyttelse, der er fastsat i e-databeskyttelsesdirektivet (direktiv 2002/58/EF), retshåndhævelsesdirektivet (direktiv 2016/680/EU) og direktiv om angreb på informationssystemer (direktiv 2013/40/EU).

3. Formål og indhold

Kommissionen oplyser, at formålet med forordningsforslaget er at forbedre det indre mediemarkeds funktion og dermed fremme levering af kvalitetsmedietjenester og det indre markeds integritet som helhed. Forslaget skal afhjælpe de fragmenterede nationale lovgivningsmæssige tilgange vedrørende mediefrihed, -pluralisme og redaktionel uafhængighed. Dette vil ifølge Kommissionen fremme en fælles tilgang og koordinering på EU-plan og sikre, at det indre marked for medietjenester fungerer optimalt og forhindre, at der opstår fremtidige hindringer for medietjenesternes drift i hele EU.

Der er ifølge Kommissionen fire specifikke mål med initiativet:

1. At fremme grænseoverskridende aktivitet og investeringer i medietjenester ved at harmonisere visse elementer i de divergerende nationale rammer for mediepluralisme, navnlig for at lette grænseoverskridende udbud af tjenester. Gennem koordinering på EU-plan har forslaget til formål at sikre, at uafhængige nationale myndigheder behandler mediepluralisme og mediernes uafhængighed på en konsekvent måde, når de vurderer mediemarkedsfusioner.
2. At øge reguleringssamarbejdet og den lovgivningsmæssige konvergens gennem grænseoverskridende koordineringsværktøjer, udtalelser og retningslinjer på EU-plan. Dette vil fremme konsekvente tilgange til mediernes uafhængighed og mediepluralisme i EU samt sikre effektiv beskyttelse af brugere af medietjenester mod ulovligt indhold, herunder online, og med hensyn til tjenesteudbydere (herunder fra tredjelande), der ikke overholder EU's mediestandarder.
3. At fremme udbuddet af medietjenester af høj kvalitet ved at mindske risikoen for uberettiget offentlig og privat indblanding i den redaktionelle frihed. Forslaget har til formål at sikre, at journalister og redaktører kan arbejde uden indblanding, herunder når det drejer sig om at beskytte deres kilder og kommunikation. Ved at fremme redaktionel uafhængighed sikrer det også en bedre beskyttelse af medietjenestemodtagernes interesser.
4. At sikre en gennemsigtig og retfærdig fordeling af økonomiske ressourcer på det indre mediemarked ved at øge gennemsigtigheden og retfærdigheden i forbindelse med publikumsmåling og fordeling af statslig reklame. Forslaget har til formål at sikre gennemsigtighed, ikkeforskelsbehandling, proportionalitet, objektivitet og inklusivitet i metoder til publikumsmåling og i tildeling af statslig reklame til medieforetagender med henblik på at minimere risikoen for misbrug af offentlig finansiering til partipolitiske interesser til skade for andre markedsaktører. Det vil således fremme fair konkurrence på det indre mediemarked.

Hovedelementer i forslaget er følgende:

Kap I: Almindelige betingelser (artikel 1-2)

I Kapitel 1 fastsættes forordningens genstand og anvendelsesområde samt definitionerne af de centrale begreber, der anvendes i forordningen.

Det anføres navnlig, at forordningens kapitel II (artikel 3-6) om rettigheder og pligter for medietjenesteudbydere- og modtagere og kapitel III, afdeling 5 (artikel 20-22), om krav til velfungerende mediemarkedsforanstaltninger og procedurer udgør minimumsbestemmelser om harmonisering, der ikke berører medlemsstaternes mulighed for at vedtage mere detaljerede regler på disse områder.

Kap II: Rettigheder og pligter for medietjenesteudbydere- og modtagere (artikel 3-6)

Kapitel II indeholder bestemmelser om rettigheder for modtagere af medietjenester og medietjenesteudbydere på det indre marked. Det fastsætter også bestemmelser for public service-mediernes uafhængige funktion og medietjenesteudbydernes forpligtelser i det indre marked.

Rettigheder for modtagere af medietjenester (artikel 3)

Det foreslås, at modtagere af medietjenester i Unionen har ret til at modtage en mangfoldighed af nyheds- og aktualitetsindhold, der er produceret med respekt for medietjenesteudbydernes redaktionelle frihed,

til gavn for den offentlige debat. Ved forslaget sikres ifølge Kommissionen et minimumsniveau af beskyttelse af tjenestemodtagere i det indre marked, der er i overensstemmelse med retten til at modtage og meddele oplysninger i henhold til artikel 11 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Det fremhæves i præambelbetragtning 11, at en sådan ret ikke indebærer nogen tilsvarende forpligtelse for medietjenesteudbydere til at overholde standarder, der ikke er udtrykkeligt fastsat ved lov.

Medietjenesteudbyderes rettigheder (artikel 4)

Det foreslås, at medietjenesteudbydere skal kunne udøve deres økonomiske aktiviteter på det indre marked uden yderligere restriktioner end de, der er tilladt i unionens lovgivning. Medlemsstaterne pålægges at respektere medietjenesteudbydernes reelle redaktionelle frihed samt at forbedre beskyttelsen af journalistiske kilder. Der opstilles bestemmelser om indgreb mod medietjenesteudbydere eller, hvis relevant, deres familiemedlemmer mv. med den begrundelse, at de nægter at videregive oplysninger om deres kilder, og om brugen af spyware mod medietjenesteudbydere eller, hvis det er relevant, deres ansatte eller deres familiemedlemmer, ligesom medlemsstaterne skal udpege en uafhængig myndighed til at behandle klager vedrørende overtrædelse af disse bestemmelser. Det foreslås, at spyware kan indsættes af hensyn til den nationale sikkerhed eller ved efterforskning af grov kriminalitet. Der lægges yderligere op til, at bestemmelserne om indgreb mod medietjenesteudbydere og anvendelse af spyware vil omfatte en bred personkreds, herunder ansatte og familiemedlemmer, uden at sidstnævnte begreb er nærmere defineret. Det fremgår af præambelbetragtning 15-17, at medlemsstaterne har forskellige tilgange til beskyttelse af redaktionel uafhængighed, som i stigende grad udfordres i hele unionen, ligesom det fremhæves, at beskyttelsen af journalistiske kilder reguleres forskelligt i medlemsstaterne, hvilket påvirker journalisternes juridiske sikkerhed og konkurrencevilkår.

Public service-mediernes uafhængighed (artikel 5)

Uafhængige public service-medier foreslås i forslaget defineret som ”medietjenesteudbyder, der har fået overdraget en public serviceopgave i henhold til national ret, eller som modtager national offentlig finansiering til udførelsen af sådan en opgave”. Det foreslås, at uafhængige public service-medier skal levere en mangfoldighed af information og meninger på en upartisk måde i overensstemmelse med deres public service-opgaver. Ledere og bestyrelser hos public service-medier skal udpeges på en gennemsigtig, åben og ikkediskriminerende måde og baggrund af kriterier, der er fastsat på forhånd i national lovgivning, ligesom afskedigelser uden for mandatperioden skal være behørigt begrundet og omfatte mulighed for domstolsprøvelse. Medlemsstaterne skal sikre, at finansieringen af public service-medier er tilstrækkelig og stabil for at sikre redaktionel uafhængighed. Det fremgår af præambelbetragtning 18, at en sådan finansiering fortrinsvis bør besluttes og bevilges på flerårig basis for at undgå unødigt påvirkning fra årlige budgetforhandlinger. Medlemsstaterne skal desuden udpege en eller flere uafhængige myndigheder eller organer, der sikrer, at forordningens krav efterleves.

Forpligtelser for nyhedsmedier (artikel 6)

Det foreslås, at medietjenesteudbyderne skal sikre gennemsigtighed med hensyn til ejerskab ved at offentliggøre oplysninger om reelle ejere samt navne på direkte eller indirekte ejer(e) med større aktiebesiddelser. I præambelbetragtning 19 præciseres, at de påkrævede oplysninger bør videregives af de relevante udbydere på deres websteder eller andet medium, der er let og direkte tilgængeligt.

Medietjenesteudbydere skal desuden træffe foranstaltninger for at sikre uafhængigheden af redaktionelle beslutninger.

Kap III: Rammer for reguleringssamarbejde og et velfungerende indre marked for medietjenester (artikel 7-24)

Kapitlet fastlægger en ramme for reguleringssamarbejde og et velfungerende marked for medietjenester. Kapitlet er opdelt i flere afdelinger.

Afdeling 1 – uafhængige mediemyndigheder (artikel 7)

Nationale tilsynsmyndigheder (artikel 7)

Det foreslås, at de uafhængige nationale tilsynsmyndigheder eller -organer i medlemsstaterne er ansvarlige for efterlevelsen af rammerne for reguleringssamarbejdet mellem de nationale tilsynsmyndigheder, som fremlægges i kap III i forslaget, idet de får passende undersøgelsesbeføjelser til at udføre deres opgaver. De nationale tilsynsmyndigheder eller -organer er den/de myndighed(er), der er udpeget af medlemsstaterne i henhold til artikel 30 i AVMS-direktivet. I præambelbetragtning 22 fremgår, at Kommissionen vurderer, at de tilsynsmyndigheder, der er ansvarlige for AVMS-direktivet, er bedst placeret til at sikre den korrekte implementering af kravene i forbindelse med reguleringssamarbejde og et velfungerende marked for medietjenester, som fremgår af kapitel III. I Danmark er Radio- og tv-nævnet udpeget som den uafhængige tilsynsmyndighed i henhold til art. 30 i AVMS-direktivet som implementeret i radio- og fjernsynslovens kap. 7.

Afdeling 2 – Det Europæiske Råd for Medietjenester (artikel 8, 9, 10, 11 og 12)

Der foreslås at oprette Det Europæiske Råd for Medietjenester ("medierådet"), som er et kollektivt organ af uafhængige medietilsynsmyndigheder, der erstatter og efterfølger Gruppen af Europæiske Tilsynsmyndigheder for Audiovisuelle Medietjenester (ERGA), der blev etableret i AVMS-direktivet.

Der foreslås en række krav til medierådets uafhængighed, og rådets struktur præciseres. Medierådet skal bestå af repræsentanter fra de nationale tilsynsmyndigheder, der er udpeget af medlemsstaterne i henhold til artikel 30 i AVMS-direktivet. Såfremt en medlemsstat har flere relevante tilsynsmyndigheder eller –organer, skal de koordinere med hinanden og udpege en fælles repræsentant. Hvert medlem af medierådet har én stemme, og medierådet vælger formand blandt sine medlemmer for en mandatperiode på to år. Kommission har en repræsentant i medierådet uden stemmeret. Medierådet kan efter aftale med Kommissionen indbyde eksperter og observatører til at deltage på møderne. Rådet træffer afgørelse og vedtager sin forretningsdagsorden med et flertal på to tredjedele af sine stemmeberettigede medlemmer.

Det foreslås, at medierådet modtager den administrative og organisatoriske støtte, der er nødvendig for at udføre deres opgaver, fra et sekretariat stillet til rådighed af Kommissionen.

Det foreslås, at medierådets primære opgave er at støtte Kommissionen i dens opgaver med at sikre konsekvent anvendelse af forslaget og de nationale regler til gennemførelse af AVMS-direktivet. Med henblik herpå bør medierådet navnlig rådgive og bistå Kommissionen om reguleringsmæssige, tekniske eller praktiske aspekter af anvendelsen af EU-retten, fremme samarbejde og effektiv udveksling af oplysninger, erfaringer og bedste praksis mellem den nationale tilsynsmyndigheder og udarbejde

udtalelser efter aftale med Kommissionen eller efter dennes anmodning i de tilfælde, der er beskrevet nærmere i forordningen. Medierådets opgaver specificeres nærmere i hver enkelt artikel i forslaget kapitel III.

Afdeling 3 – Reguleringsamarbejde og lovgivningsmæssig konvergens (artikel 13-16)

Det foreslås at fastsætte regler og procedurer for reguleringssamarbejde og lovgivningsmæssig konvergens på det indre mediemarked, herunder en mekanisme for struktureret samarbejde, anmodninger om håndhævelsesforanstaltninger, vejledning om medieregulerings spørgsmål og koordinering af foranstaltninger vedrørende medietjenester fra tredjelande. Bestemmelserne har til formål at sikre et tættere samarbejde mellem nationale tilsynsmyndigheder og -organer inden for forskellige mediereguleringsområder.

Struktureret samarbejde og anmodninger om håndhævelse af forpligtelser fra videodelingsplatforme (artikel 13 og 14)

Der foreslås rammer for et struktureret samarbejde og regler om, at en national tilsynsmyndighed eller -organ når som helst kan anmode om samarbejde eller gensidig bistand fra andre nationale tilsynsmyndigheder mhp. at udveksle oplysninger eller træffe foranstaltninger, der er relevante for denne forordning eller gennemførelse af AVMS-direktivet. De nationale tilsynsmyndigheder kan desuden anmode om fremskyndet samarbejde eller gensidig bistand, hvis de finder, at der er en alvorlig eller graverende risiko for at skade det indre markeds funktion eller den offentlige sikkerhed og forsvaret. Den anmodede myndighed kan kun afslå en anmodning, såfremt den ikke er kompetent på området, eller hvis efterkommelsen vil være i strid med EU-lovgivningen. Der foreslås krav til tidsfrister for samarbejdet og mulighed for, at både anmodede og anmodende myndighed kan indbringe sagen for medierådet, der efter aftale med Kommission kan afgive udtalelse i sagen, som myndighederne skal gøre deres ypperste for at følge.

I AVMS-direktivet artikel 28B opstilles krav til videodelingsplatforme om at træffe foranstaltninger for at beskytte brugerne mod visse former for ulovligt og skadeligt indhold. Der foreslås, at tilsynsmyndighederne kan anmode andre nationale tilsynsmyndigheder om, at der træffes foranstaltninger med henblik på en effektiv håndhævelse af disse forpligtelser. I tilfælde af uenigheder mellem den anmodende og anmodede myndighed kan parterne indbringe sagen for medierådet med henblik på mægling, hvis der ikke kan findes en mindelig løsning. Såfremt det er nødvendigt, kan medierådet afgive en udtalelse i sagen med foranstaltninger, som den anmodede myndighed skal efterkomme.

Vejledning om medieregulerings spørgsmål (artikel 15)

Det foreslås, at medierådet skal fremme udveksling af bedste praksis mellem nationale tilsynsmyndigheder om reguleringsmæssig, tekniske eller praktiske aspekter i forhold til gennemførelse af AVMS-direktivet. Medierådet skal desuden bistå Kommissionen med ekspertise i forbindelse med udstedelse af retningslinjer i henhold til AMVS-direktivet og forslaget, og hvis Kommissionen afgiver udtalelse om spørgsmål vedr. dette forslag eller nationale regler til gennemførelse af AVMS-direktivet.

Koordinering af foranstaltninger vedrørende medietjenesteudbydere, der er etableret uden for Unionen (artikel 16)

Det foreslås, at medierådet koordinerer de nationale tilsynsmyndigheders foranstaltninger vedr. udbredelsen og adgangen til medietjenester fra udbydere etableret uden for unionen i tilfælde, hvor de skader eller udgør en alvorlig og graverende risiko for at skade den offentlige sikkerhed og det offentlige forsvar. Medierådet kan desuden efter aftale med Kommissionen afgive udtalelser om passende nationale foranstaltninger, som myndighederne skal gøre deres ypperste for at følge.

Afdeling 4 – Udbud af medietjenester i et digitalt miljø (artikel 17-19)

Medietjenesteudbyderes indhold på meget store platforme og struktureret dialog (artikel 17 og 18)

Det foreslås, at store onlineplatforme skal stille en funktion til rådighed, der gør det muligt for modtagere af deres tjenester at erklære, at de (1) er en medietjenesteudbydere med et redaktionelt ansvar som defineret i forslaget, som er (2) redaktionelt uafhængigt af medlemsstater og tredjelande samt, at de (3) er underlagt lovgivningsmæssige krav til udøvelsen af redaktionelt ansvar i en eller flere medlemsstater.

Det er endvidere anført, at de pågældende onlineplatforme, såfremt de beslutter at suspendere leveringen af deres onlineformidlingstjenester i forbindelse med indhold fra en medietjenesteudbyder, skal meddele de pågældende medietjenesteudbydere den begrundelse, der ledsager denne beslutning, inden suspensionen får virkning. I forlængelse heraf skal de pågældende onlineplatforme træffe de nødvendige tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre behandling og afgørelse af klager fra medietjenesteudbydere om nedtagelse af indhold med prioritet og uden unødige forsinkelse. I forhold til disse aspekter henviser bestemmelsen direkte til P2B-forordningen, som regulerer forholdet mellem digitale platforme og deres erhvervsbrugere.

Såfremt en medietjenesteudbyder ofte begrænses i leveringen af sine tjenester på specifikke onlineplatforme, skal den pågældende online platform indlede en effektiv dialog med pågældende medietjenesteudbyder mhp. at finde en løsning. Endvidere skal de omfattede onlineplatforme fremsende en årlig afrapportering om antallet af tilfælde, hvor der er fjernet indhold fra deres tjenester, samt begrundelsen for sådanne begrænsninger.

Det foreslås, at medierådet regelmæssigt skal strukturere en dialog mellem digitale platforme samt repræsentanter fra medier og civilsamfundet mhp. erfaringsudveksling.

Ret til tilpasning af udbuddet af audiovisuelle tjenester (artikel 19)

Det foreslås at give brugerne ret til gennem ændringer af standardindstillinger for enheder og brugergrænseflader at tilpasse udbuddet af audiovisuelle medier til deres interesser og præferencer. Det fremgår af forslaget, at denne bestemmelse ikke berører nationale foranstaltninger til gennemførelse af artikel 7a i AVMS-direktivet. Fabrikanter og udviklere af de omhandlede enheder og brugergrænseflader forpligtes til at sikre en funktionalitet, der muliggør denne tilpasning af udbuddet.

Afdeling 5 – Krav til velfungerende mediemarkedsforanstaltninger og -procedurer (artikel 20-22)

Nationale foranstaltninger, der påvirker driften af medietjenesteudbydere (artikel 20)

Det foreslås, at medlemsstaterne pålægges, at enhver lovgivningsmæssig, reguleringsmæssig eller administrativ foranstaltning, der træffes af en medlemsstat, og som kan påvirke medierne, er behørigt begrundet og forholdsmæssig. I præambelbetragtning 38 fremgår, at sådanne tiltag f.eks. kan være regler, der begrænser ejerskabet af medievirksomheder eller afgørelser vedr. udstedelse af licenser. Medietjenesteudbydere skal have mulighed for at klage over disse foranstaltninger til en uafhængig instans. Medierådet kan udarbejde en udtalelse fra Kommissionen, hvis en foranstaltning kan forventes at påvirke det indre mediemarked. Kommissionen kan også afgive sin egen udtalelse om sagen. De nationale myndigheder skal efter anmodning fra medierådet meddele Kommissionen alle relevante oplysninger om en sådan foranstaltning.

Vurdering af markedsfusioner (artikel 21)

Det foreslås, at medlemsstaterne skal fastsætte materielle og proceduremæssige regler, der sikrer en vurdering af mediemarkedsfusion, som kan have en betydelig indvirkning på mediepluralismen og den redaktionelle uafhængighed. Medlemsstaterne skal fastsætte objektive, ikkediskriminerende og forholdsmæssige kriterier for sådanne mediemarkedsfusioner, og parterne skal anmelde fusionen til relevante nationale myndigheder eller organer. Det fremgår af præambelbetragtning 40, at ”mediemarkedsfusioner, der er underlagt sådanne regler bør forstås således, at de omfatter fusioner, der kan resultere i, at en enkelt enhed kontrollerer eller har væsentlige interesser i medietjenester, som har væsentlig indflydelse på dannelsen af den offentlige mening på et givet mediemarked, inden for en mediedelsektor eller på tværs af forskellige mediesektorer i en eller flere medlemsstater”.

Det foreslås, at medlemsstaterne skal udpege en national tilsynsmyndighed eller -organ, som er ansvarlig for at vurdere en anmeldelsespligtig fusions indvirkning på mediepluralisme og redaktionel uafhængighed. I vurderingen skal det tages i betragtning a) om og i hvilken grad fusionen har indvirkning på mediepluralismen, b) om der er bestemmelser for redaktionel uafhængighed, samt c) om den overtagende og erhvervede enhed uden fusionen ville forblive økonomisk bæredygtig, og om der findes alternativer til at sikre økonomiske bæredygtighed.

Det foreslås, at Kommissionen med bistand fra medierådet kan udstede retningslinjer for de faktorer, der skal tages i betragtning ved anvendelsen af kriterierne for de nationale tilsynsmyndigheders vurdering af mediemarkedsfusioner. Den nationale tilsynsmyndighed skal høre medierådet på forhånd om de udtalelser eller beslutninger, den vil komme med i forhold til mediemarkedsfusioner, der kan påvirke det indre marked. Medierådet skal komme med en udtalelse, som den nationale myndighed skal tage størst muligt hensyn til, ligesom myndigheden skal orientere medierådet og Kommissionen skriftligt, hvis myndigheden ikke helt eller delvist følger udtalelsen. Kommissionen kan afgive sin egen udtalelse om sagen.

Medierådets udtalelser om mediemarkedsfusioner (artikel 22)

Det foreslås, at der i mangel af en vurdering eller høring i henhold til artikel 21 udarbejdes en udtalelse fra medierådet efter anmodning fra Kommissionen. Kommissionen kan herefter give sin egen udtalelse om sagen.

Afdeling 6 – Gennemsigtig og retfærdig fordeling af økonomiske ressourcer (artikel 23-24)

Publikumsmåling (artikel 23)

Der foreslås en række krav til systemer til publikumsmåling, der anvendes af relevante markedsaktører. Systemerne og metoderne skal overholde principper om gennemsigtighed, uvildighed, inklusivitet, proportionalitet, ikkeforskelsbehandling og verificerbarhed. Udbydere af systemerne skal oplyse om de anvendte metoder, hvis der anmodes om det. I præambelbetragtning 46 fremgår, at udbydere f.eks. kan oplyse om størrelsen af den målte stikprøve, definitionen af de indikatorer, der måles, metrik, målemetoder og fejlmargen samt måleperiode. Reglerne ledsages af en tilskyndelse til at udarbejde adfærdscodekser og fremme udveksling af bedste praksis. Medierådet skal fremme udveksling af erfaringer med brugermålinger gennem en regelmæssig dialog mellem repræsentanter for de nationale tilsynsmyndigheder og udbydere af brugeradfærdsmålingssystemer. Kommissionen kan med bistand fra rådet udstede retningslinjer for den praktiske anvendelse af artiklen.

Fordeling af statslig reklame (artikel 24)

Der foreslås krav om gennemsigtighed, objektivitet, proportionalitet og ikke-diskriminering i tildelingen af statslige reklameudgifter til medietjenesteudbydere, uden at det dog berører reglerne om offentlige indkøb og statsstøttere reglerne. Der opstilles krav om, at alle offentlige myndigheder årligt skal offentliggøre oplysninger om deres udgifter til reklame hos medietjenesteudbydere, samt at de nationale myndigheder skal føre tilsyn med dette. Statslig reklame skal ifølge forslaget forstås bredt som ”placering, offentliggørelse eller formidling i enhver medietjeneste af et salgsfremmende eller selvpromoverende budskab, normalt mod betaling eller for enhver anden modydelse, der udføres af, for eller på vegne af en bred vifte af offentlige myndigheder”. Det fremgår af præambelbetragtning 10, at statslig reklame ikke bør omfatte nødmeddelelser fra offentlige myndigheder.

Kapitel IV: Afsluttende bestemmelser (artikel 25-28)

Forordningens kapitel IV indeholder afsluttende bestemmelser, navnlig vedrørende overvågning, evaluering og rapportering. Forordningen indeholder en mekanisme, der gør det muligt for Kommissionen at overvåge risici for funktionen af det indre marked for medietjenester i samråd med rådet. Kapitlet ophæver også den relevante artikel i AVMS-direktivet om ERGA og præciserer forordningens ikrafttræden og start.

Kommissionens henstilling om interne sikkerhedsforanstaltninger til redaktionel uafhængighed og gennemsigtighed med hensyn til ejerskab i mediesektoren

Forordningsforslaget ledsages af en henstilling, der indeholder et katalog over frivillig god praksis for medievirksomheder for at fremme redaktionel uafhængighed og anbefalinger til medievirksomheder og medlemsstater mhp. at øge gennemsigtigheden af medieejerskab. Henstillingen indeholder en værktøjskasse med frivillige foranstaltninger, som medievirksomheder kan indføre, f.eks. betingelser for uafhængig skabelse af redaktionelt indhold, inddragelse af journalister i afgørende beslutninger om mediernes funktion og strategier til sikring af langsigtet stabilitet i produktionen af nyhedsindhold.

Finansiering af forslaget

Forslaget har finansiell virkning for EU-budgettet for samlet 9,3 mio. euro i for den igangværende flerårige finansielle ramme (MFF). Forslagets finansielle konsekvenser for EU-budgettet vil blive dækket af de

disponible ressourcer i den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 via omprioritering. Omprioriteringen sker primært inden for programmet *Et Kreativt Europa* under budgetkategori 2b, hvor der i alt vil blive omfordelt midler for 4,8 mio. euro til forslaget i perioden 2024-2027. Herudover vil der under budgetkategori 7 blive omfordelt 4,5 mio. euro til administrations udgifter. Idet finansieringen findes via omprioritering, er der ikke merudgifter for Danmark over EU-budgettet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet eller information om, hvornår Europa-Parlamentet forventes at behandle forslaget.

5. Nærhedsprincippet

I medfør af nærhedsprincippet handler Unionen på de områder, der ikke hører ind under dens enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på centralt, regionalt eller lokalt plan, men på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger bedre kan nås på EU-plan, jf. artikel 5, stk. 3 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Kommissionen henviser til, at målene med vedtagelsen af forslaget ikke kan nås af medlemsstaterne hver for sig, da udfordringerne på medieområdet i stigende grad er af grænseoverskridende karakter og ikke er begrænset til individuelle medlemsstater eller en undergruppe af medlemsstater. Kommissionen fremhæver, at en fælles tilgang i EU, der fremmer konvergens, gennemsigtighed, retssikkerhed og lige vilkår for de relevante mediemarkedsaktører, er den bedste måde at fremme det indre mediemarked på.

Kommissionen vurderer, at forslaget tager behørigt hensyn til protokollen om offentlig radio- og tv-virksomhed i medlemsstaterne (Amsterdamprotokollen) og TEU artikel 4, stk. 2 og ikke vil gribe ind i medlemsstaternes kompetence til at yde finansiering til public service-medier, så de kan opfylde deres public serviceopgaver som tildelt, defineret og organiseret på nationalt plan, og ej heller vil gribe ind i nationale identiteter eller reguleringstraditioner på medieområdet.

Regeringen noterer sig Kommissionens vurdering om, at forslaget henset til det overordnede formål grundlæggende er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen bemærker, at forslagets artikel 5 om sikkerhedsforanstaltninger for public service-mediudbyderes uafhængige funktion vil skulle vurderes nærmere i forhold til nærhedsprincippet grundlæggende krav om, at der kun bør reguleres, hvis målene ikke i tilstrækkelig grad kan opnås på medlemsstatsniveau.

Regeringen fremhæver, at forordningen skal være i overensstemmelse med Amsterdam-protokollen, ”som tager i betragtning, at offentlig radio- og tv-virksomhed i medlemsstaterne hænger direkte sammen med de demokratiske, sociale og kulturelle behov i de enkelte samfund og med nødvendigheden af at bevare mediepluralisme”. Amsterdamprotokollen anerkender, at medlemsstaterne har kompetence til at definere public service-mediernes public serviceopgaver og til at finansiere dem, for så vidt som en sådan

finansiering ikke ændrer handels- og konkurrencevilkårene i EU i et omfang, der strider mod de fælles interesser.

Regeringen konstaterer, at Amsterdamprotokollen beskriver, at reguleringen af public service-medier er tæt forbundet med specifikke forhold i de enkelte medlemsstater og derfor også reguleres nationalt i overensstemmelse med nationale traditioner.

Regeringen noterer sig det af Kommissionen oplyste centrale formål for public service-mediudbydere, som det beskrives i forslaget artikel 5, stk. 1, og i behovet for at sikre stabil finansiering, men regeringen gør opmærksom på, at det skal sikres, at bestemmelserne ikke griber ind i medlemsstaternes kompetence til at definere public servicemediernes public service opgaver.

Regeringen fremhæver, at Danmark på nuværende tidspunkt allerede har en betydelig og velfungerende national regulering på medieområdet, der sikrer uafhængige public service-medier.

6. Gældende dansk ret

Det reviderede AVMS-direktiv er implementeret i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1350 af 4. september 2020, som ændret ved lov nr. 2212 af 29. december 2020, og tilhørende bekendtgørelser. Desuden fastlægger lov om tjenester i informationssamfundet, herunder visse aspekter af elektronisk handel (E-handelsloven), jf. lov nr. 227 af 22. april 2002, at der gælder et udgangspunkt om det såkaldte afsenderlandsprincip, hvorefter en informationssamfundstjeneste skal udøves i overensstemmelse med lovgivningen i tjenesteyderens etableringsland. En informationssamfundstjeneste er defineret som enhver tjeneste, der har kommercielt sigte, og som leveres online. Det kan eksempelvis være webshops, platforme og søgemaskiner. Det er desuden reguleret, under hvilke betingelser de danske myndigheder har mulighed for at begrænse den frie bevægelighed for informationssamfundstjenester, herunder audiovisuelle on-demand-tjenester.

E-handelsloven indeholder dertil regler om, at ved levering af visse informationssamfundstjenester kan tjenesteydere fritages for ansvar for ren videreformidling mv. af information på kommunikationsnet under en række betingelser, herunder hvis tjenesteyderen ikke ændrer i og ikke har kendskab til den ulovlige information, der bliver videreformidlet.

Europaparlamentet og Rådet vedtog den 19. oktober forordning (EU) 2022/2065 om digitale tjenester (også kaldet DSA). Forordningen træder i kraft den 16. november 2022, og reglerne finder anvendelse fra den 17. februar 2024, idet dog visse regler finder anvendelse fra forordningens ikrafttræden. Forordningen finder anvendelse på formidlingstjenester, som retter deres tjeneste mod brugere i EU, uanset om formidlingstjenester er etableret i eller uden for EU. Forordningen pålægger blandt andet hostingtjenester at etablere en funktion, hvor brugerne kan anmelde indhold på tjenesten, som de mener er ulovligt. Forordningen stiller krav om, at hostingtjenester skal begrunde over for en bruger, hvis tjenesten fjerner indhold, som brugeren har leveret, eller hvis tjenesten begrænser adgangen til indholdet. Ifølge forordningen skal onlineplatforme stille en klagefunktion til rådighed; en bruger skal kunne klage over platformens beslutning om at fjerne brugerens indhold, og en anmelder af ulovligt indhold skal kunne klage over platformens beslutning om ikke at fjerne det påståede ulovlige indhold.

Radio- og fjernsynsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1350 af 4. september 2020, som ændret ved lov nr. 2212 af 29. december 2020, og tilhørende bekendtgørelser, fastlægger reglerne for public service-medier, herunder public service-mediernes finansiering og udpegning af bestyrelser i hhv. DR, de regionale TV 2-virksomheder og TV 2 Danmark A/S, og regler om Radio- og tv-nævnet som uafhængig medietilsynsmyndighed.

Medieansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 914 af 11. august 2014, som ændret ved lov nr. 1719 af 27. december 2018, fastlægger regler om ansvar for mediernes indhold og handlemåde.

Lov om mediestøtte, jf. lov nr. 1604 af 26. december 2013, som ændret ved lov nr. 472 af 17. maj 2017, fastlægger regler for støtte til skrevne nyhedsmedier.

Retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1835 af 15. september 2021 med senere ændringer, fastlægger bl.a. regler for indgreb i meddelelseshemmeligheden. Indgreb i meddelelseshemmeligheden, bl.a. ved brug af spyware, forudsætter, at der er bestemte grunde til at antage, at der gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt, at indgrebet antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, og at efterforskningen angår en lovovertrædelse, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, udgør en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 om henholdsvis landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed og forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v. eller en overtrædelse af visse øvrige bestemmelser i straffeloven, herunder bl.a. flugt fra fængslet, rufferi, udbredelse af seksuelt materiale af børn, trusler, afpresning og menneskesmugling.

Retsplejeloven fastlægger derudover regler for aflæsning af ikke offentligt tilgængelige oplysninger i et informationssystem ved hjælp af programmer eller andet udstyr (dataaflæsning). Dataaflæsning, bl.a. ved brug af spyware, kan som udgangspunkt foretages, hvis der er bestemte grunde til at antage, at informationssystemet anvendes af en mistænkt i forbindelse med planlagt eller begået kriminalitet, indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, og efterforskningen angår en lovovertrædelse, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, eller en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13.

Retsplejeloven indeholder desuden regler, hvorefter redaktører, redaktionelle medarbejdere og andre tilknyttede personer ikke har pligt til at afgive vidneforklaring om bl.a. hvem, der er kilde til en oplysning (kildebeskyttelse).

Konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 360 af 4. marts 2021, fastlægger regler for fusioner og fusionskontrol. En fusion i konkurrencelovens forstand indebærer et kontrolskifte. Det er fx tilfældet, når hidtil uafhængige virksomheder sammensmeltes til én virksomhed, eller når personer, som allerede kontrollerer en virksomhed, erhverver den direkte eller indirekte kontrol over en anden virksomheder, jf. konkurrencelovens § 12 a.

Fusioner mellem virksomheder med omsætning af en vis størrelse skal anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, jf. konkurrencelovens § 12. Desuden kan Erhvervsstyrelsen efter lov om elektroniske

kommunikationsnet og -tjenester henviser fusioner mellem to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet i Danmark til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt en fusion kan godkendes eller forbydes, jf. konkurrencelovens § 12 c. En fusion, der ikke hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, skal godkendes. En fusion, der hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, skal forbydes. I udgangspunktet skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffe afgørelse senest 25 hverdage efter modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse, jf. konkurrencelovens § 12 d. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke inden for de 25 hverdage har et tilstrækkeligt grundlag til at afgøre, om en fusion skal godkendes eller forbydes, kan styrelsen beslutte at indledes en særskilt undersøgelse af fusionen. Indledes en særskilt undersøgelse, forlænges fristerne med 90 hverdage fra beslutningen om at indlede den særskilte undersøgelse. Dertil kommer en række yderligere muligheder for i helt særlige tilfælde at forlænge fristerne.

I Danmark er reglerne om reelle ejere i direktivet om bekæmpelse af hvidvask af penge (direktiv 2015/849/EU, som ændret ved direktiv 2018/843/EU) implementeret i en række love på Erhvervsministeriets område og Justitsministeriets områder. Reglerne om reelle ejere omfatter en bred kreds af virksomheder, fonde og foreninger, der skal indhente, opbevare og registrere oplysninger om deres reelle ejere. Oplysningerne om reelt ejerskab er offentligt tilgængelige på www.cvr.dk. Det er det vigtigste instrument til at sikre gennemsigtighed i reelt ejerskab. Der findes dog ingen specifik dansk lovgivning om gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab. Medievirksomheder vil dog være omfattet af de gældende regler om reelle ejer, hvis medievirksomheden udøves i en virksomhedsform, der er omfattet af regelsættet.

Statslig reklame skal overholde de generelle regler i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lovbekendtgørelse nr. 1350 af 4. september 2020) og tilhørende bekendtgørelser på grundlag af AVMS-direktivet (direktiv 2013/10/EU).

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Konsekvenserne af en vedtagelse af forslaget for dansk ret er endnu ikke endeligt kortlagt, men det forventes, at forslaget vil kræve ændring af retsplejeloven, lov om radio- og fjernsynsvirksomhed og lov om mediestøtte.

Som forslagets artikel 4, stk. 2, litra c, er formuleret med henvisning til grov kriminalitet, som defineret i forslagets artikel 2, nr. 17, vil reglerne for indgreb i meddelelshemmeligheden ved brug af spyware skulle ændres, så anvendelsesområdet afgrænses til de tilfælde, der efter forordningens definition udgør grov kriminalitet. Det indbefatter bl.a., at der ikke vil kunne anvendes spyware til efterforskning af narkotikakriminalitet, hvidvask og visse former for organiseret kriminalitet. Det bemærkes, at politiet i forbindelse med indhentelse af en kendelse om indgreb i meddelelshemmeligheden – ligeledes som forslaget er formuleret – vil skulle oplyse, at der benyttes spyware, hvilket vil bryde med den hidtidige praksis om hemmeligholdelse af politiets efterforskningsværktøjer.

Som forslaget artikel 21 stk. 1 er formuleret, vil der skulle fastsættes materielle og proceduremæssige regler, der sikrer en vurdering af mediemarkedsfusioner, som kan have en betydelig indvirkning på mediepluralismen og den redaktionelle uafhængighed. Der vurderes, at der desuden vil skulle fastsættes bestemmelser om offentliggørelse af medieejerskab, metode til publikumsmåling samt reklameudgifter.

Kommissionen oplyser, at forslaget ikke berører regler, der er fastsat i direktivet om elektronisk handel (Direktiv 2000/31/EC), direktiv om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked (Direktiv 2019/790/EU), forordningen om forbindelser mellem platforme (forordning 2019/1150), retsakten om digitale tjenester (DSA), retsakten om digitale markeder (DMA) og forordning om gennemsigtighed og målretning i forbindelse med politisk reklame.

Statsfinansielle konsekvenser

Det forventes, at forslaget vil have afledte nationale statsfinansielle konsekvenser, idet der må påregnes et øget ressourceforbrug i forbindelse med administrationen af en række af de foreslåede regler samt ved udpegning eller etablering af en eller flere nationale tilsynsmyndighed(er) til at løfte kravene i forordningen.

Etableringen af det nye europæiske råd for medietjenester for nationale tilsynsmyndigheder kan forventes at kræve ressourcer. Kravene til samarbejdet mellem de nationale tilsynsmyndigheder og medierådet ventes også at medføre et øget ressourcetræk, da tilsynsmyndighederne skal besvare henvendelser fra andre tilsynsmyndigheder. Det vil ydermere kræve ressourcer at behandle klager.

Der må ligeledes forventes en forøgelse af ressourceforbruget hos den eller de relevante tilsynsmyndigheder, idet forordningen medfører en udvidet opgaveportefølje. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom. De statsfinansielle konsekvenser skal konsolideres nærmere, ligesom opgavernes ressortmæssige placering skal afklares.

Samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det er den overordnede vurdering, at forslaget forventes at have samfundsøkonomiske som følge af erhvervsmæssige konsekvenser i form af mindre administrative udgifter for de omfattede virksomheder. Der er på nuværende tidspunkt ikke udarbejdet et estimat af de forventede administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget for kulturpolitiske spørgsmål og er desuden sendt i høring hos generelle interessenter med frist den 8. november 2022. Der vil blive fremsendt et supplerende notat om resultatet af høringen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at de fleste medlemsstater vil hilse forslaget velkommen og støtte formålet om at sikre mediepluralisme og redaktionel uafhængighed samt styrke det indre mediemarked.

Flere medlemsstater efterspørger, at Rådets Juridiske Tjeneste udarbejder en skriftlig vurdering af, hvorvidt forslaget kan fremsættes med hjemmel i TEUF artikel 114 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedr. det indre markeds funktion. Den juridiske analyse skal fokusere på, om formålet med forslaget er at styrke det indre marked, og om artiklen giver EU den nødvendige kompetence til at fremsætte forslaget.

Et par medlemsstater spørger desuden til, om Kommissionens valg om at fremsætte forslaget som en forordning er hensigtsmæssigt og fremhæver, at et direktiv kan være mere velegnet, når formålet er at indføre minimumsregulering.

Flere medlemsstater fremhæver, at det er vigtigt, at forslaget er i overensstemmelse med Amsterdam-protokollen og anfører, at det kan være problematisk at indføre den regulering på public service området, som der lægges op til i det nuværende forslag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen noterer sig de af Kommissionen oplyste overordnede formål bag forordningen om at beskytte mediepluralismen og den redaktionelle uafhængighed i EU samt intentionen om at styrke det indre mediemarked.

Regeringen konstaterer, at forslaget lægger op til at indføre en hidtil uset grad af harmonisering på medieområdet, der tidligere har været reguleret nationalt i medlemsstaterne. Regeringen fremhæver, at forslaget skal være proportionalt i forhold til de udfordringer, det skal løse, samt at forordningen skal ligge inden for rammerne af eksisterende lovgivning (f.eks. DSA'en).

Regeringen fremhæver, at den eksisterende regulering i Danmark, i bl.a. radio- og fjernsynsloven, lov om mediestøtte og medieansvarsloven, allerede i dag støtter op om de formål, som forordningsforslaget forfølger, ved at sikre mediepluralisme, mediefrihed og redaktionel uafhængighed i Danmark. Det gælder både i forhold til reguleringen af public service-medier, hvor Danmark i dag har national regulering, der sikrer uafhængige public service-medier, og ift. regulering af øvrige medietjenesteudbydere med nyheds- og aktualitetsindhold. De grænseoverskridende udvekslinger er generelt begrænsede, hvad angår medietjenesteudbydere med nyheds- og aktualitetsindhold i betragtning af deres iboende nationale karakter. Endvidere er danske nyheds- og aktualitetsmedier i almindelighed ikke substituerbare med udenlandske nyheds- og aktualitetsmedier i lyset af, at det danske sprogområde er begrænset.

Regeringen bemærker, at det nye medieråds kompetencer og opgaver samt medlemsstaternes juridiske forpligtelser med fordel kan præciseres nærmere i forslaget, og at de administrative og økonomiske konsekvenser skal vurderes. Tilsvarende kan behovet for at indføre klare og juridisk bindende rammer for, at nationale tilsynsmyndigheder eller -organer kan samarbejde effektivt og virkningsfuldt med fordel også begrundes nærmere. Derudover skal det afdækkes nærmere, hvilke foranstaltninger, der kan

foreslås indført over for medietjenesteudbydere etableret uden for unionen, ligesom medlemsstaternes juridiske forpligtelser bør præciseres.

Regeringen fremhæver, at såfremt medierådet får kompetencer til at regulere uafhængige medier, kan det udfordre mediernes uafhængighed og systemet med Pressenævnet og mediernes selvregulering, som er kendetegnet ved den danske model.

Regeringen bemærker, at bestemmelserne vedrørende indgreb mod medietjenesteudbydere mv. med den begrundelse, at de nægter at videregive oplysninger om deres kilder, og vedrørende brug af spyware mod medietjenesteudbydere mv. med fordel kan præciseres nærmere i forslaget, herunder for så vidt angår den omfattede personkreds. Yderligere kan det i relation til bestemmelsen om spyware overvejes, om definitionen af grov kriminalitet skal udvides til at omfatte yderligere strafbare handlinger, eller definitionen af grov kriminalitet kan udgå. Spørgsmålet om den nærmere rækkevidde af de foreslåede regler om kildebeskyttelse i direktivforslagets art. 4, stk. 2, litra b og c, er også blevet rejst af andre medlemsstater og vil blive søgt afklaret under forhandlingerne.

Regeringen konstaterer, at det skal sikres, at forslaget ikke griber ind i medlemsstaternes ret til at regulere public service medier og kompetence til at yde finansiering til public service-medier, som er defineret i Amsterdamprotokollen. Regeringen bemærker, at betydningen af forslagets bestemmelser om sikkerhedsforanstaltninger for public service-mediernes uafhængige funktion vil skulle afdækkes nærmere.

Regeringen noterer sig, at der indledningsvist udarbejdes en vurdering fra Rådets Juridiske Tjeneste af, hvorvidt TEUF art. 114 kan benyttes som retsgrundlag for forslaget set i lyset af initiativernes karakter i forhold til forslagets målsætning om at styrke det indre mediemarked.

Regeringen anerkender formålet med at indføre krav til offentliggørelse af medieejerskab for at styrke gennemsigtigheden og bemærker, at de administrative omkostninger for den enkelte medievirksomhed skal vurderes nærmere, og herunder om medievirksomheder alene skal registrere oplysninger ang. reelle ejere én gang.

For så vidt angår bestemmelserne om levering af medietjenester i et digitalt miljø, noterer regeringen, at der foreslås rammer for dialogen mellem medietjenester og onlineplatforme, samt formålet med at skærpe kravene til de store onlineplatforme mhp. at undgå fjernelse og censurering af indhold fra uafhængige medier under redaktionelt ansvar. Regeringen fremhæver, at forordningen ikke bør forringe medlemsstaternes mulighed for at træffe foranstaltninger til at sikre audiovisuelle medietjenester af almen interesse en tilpas fremtrædende placering på digitale enheder i overensstemmelse med artikel 7a i AVMS-direktivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har den 27. oktober 2022 været forelagt Folketingets Europaudvalg i form af en tidlig orientering.